

Kalem Suresi bize ne anlatır? Erkam bin Erkam'ın evi ve Kalem Suresi?

Bu akşam inşallah Kalem Suresi bize ne anlatır, bunun biraz özetini anlatacağım inşallah.

Kalem Suresi, Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in risaletini savunur, yani peygamberliğini savunur. Ahlaki değerleri vurgular. Kibir ve inkarın sonuçlarını anlatır. Peygamberliğinin savunulması, Hazreti Muhammed'in akıl ve ahlak bakımından üstünlüğü, deli veya yalancı olmadığının vurgulanmasını Kalem Suresi bize anlatır.

Ahlaki uyarılarda bulunur Kalem Suresi. Yalan, kibir, haksızlık ve çıkarıcılığa karşı Kalem Suresi bizi uyarır. Bahçe sahipleri kıssası vardır, anlattığımız gibi. Cimrilik ve bencilliğin nasıl helaka yol açtığını gösteren ibretlik bir hikaye anlatılır.

Sonra Kalem Suresi bize sabır ve sebatı anlatır. Peygambere ve müminlere sabır tavsiye edilir. Allah'ın adaletine güvenmeleri öğretilir. Sonra Kalem Suresi'nde insanların yaptıklarının karşılığını mutlaka göreceği hatırlatılır. Yani kişi ne yaparsa; iyi yaparsa iyi, kötü yaparsa kötü, bunun karşılığını mutlaka göreceğini Kalem Suresi bize anlatır.

Kalem Suresi sonu doğruluk ve dürüstlüğü bize anlatır. Kalem, yazı ve ilim hakikatinin korunmasını... Yani bununla ilmin devam edeceğini, ilmin bununla sabit kalacağını... Adaleti, malın ve nimetin paylaşmayanların helaka uğrayacağını uyarısını Kalem Suresi bize anlatır.

Efendimiz (s.a.v)'in risaletinin hak olduğunu ve sabırla tebliğe devam etmesi gerektiğini vurgular. Bizim de aynı şekilde bu ayetten alacağımız; aynı şekilde biz de tebliğe devam etmemiz gerektiğini, işte sabırla, korkmadan devam etmemiz gerektiğini anlatır. Dünya hayatının geçici olduğunu, ahiret hesabının da kesin olduğunu Kalem Suresi bize anlatır.

Kısacası Kalem Suresi; ahlak, sabır, adalet üzerine yoğunlaşır. Peygamberin risaletini savunur ve insanlara ilmin, kalemin ve doğru yolun önemini bizlere Kalem Suresi anlatır.

Kalem Suresi'nin Detayları ve Ayetler

Kalem Suresi; ilmin, yazının ve bilginin büyüklüğünü vurgulayan bir yeminle başlar. Kalem Suresi ardından Hazreti Muhammed Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in peygamberliğini ve üstün ahlakını anlatır.

Surede müşriklerin Peygamber'e yönelik "deli" ithamları reddedilir ve onların şahsiyet bozuklukları, nankörlükleri ve ahlaki zaafları teşhir edilir, açığa çıkartılır. Kalem Suresi'nde "Bahçe Sahipleri Kıssası"yla nimete nankörlük edenlerin dünyevi ve uhrevi akıbetleri anlatılır. Sure, müminlere sabır ve metanet telkin eder. Hazreti Yunus'un (Aleyhisselam) kıssası üzerinden sabırsızlığın sonuçlarına dikkat çeker.

2-4. ayetlerde; müşriklerin Peygamber'e "deli" ithamları reddedilir. Allah, Peygamber'in risalet ve nübüvvet nimetiyle en akıllı ve en faziletli insan olduğunu bildirir. O'nun yüce ahlakı, peygamberliğin en büyük delilidir. Hazreti Ayşe annemizin, Peygamber Efendimiz'in ahlakı sorulduğunda "Kur'an'dı" sözü de bu gerçeği özetler. Buna delildir.

5-7. ayetlerde; **“Yakında sen de göreceksin, onlar da görecekler. Hanginizde bir delilik, bir mecnunluk olduğunu. Yolundan sapanları Rabbin çok iyi bilir. Doğru yolda olanları en iyi bilen de O'dur.”** Bu ayetler, müşriklerin hak ettikleri cezaya çarpıldıklarında kimin gerçekten fitneye, yani deliliğe, sapkınlığa düştüğünün ortaya çıkacağını bildirir. Yani onlar Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e "deli" dediler, "mecnun" dediler ama Kur'an-ı Kerim'de Kalem Suresi ile kimin deli olduğu, kimin sapık olduğu açığa çıkmıştır. Bedir Savaşı'nda müşriklerin

mağlubiyeti bu ayetin dünyevi bir tecellisi olarak yorumlanır. **“Allah kimin doğru yolda olduğunu en iyi bilendir.”**

8. ve 9. ayetlerde mealen şöyledir: **“Öyleyse gerçeği yalanlayanlara itaat etme. İstiyorlar ki senin inancından taviz vererek onlara yumuşak davranasın da, buna mukabil onlar da sana yumuşak davransınlar.”** Müşrikler Peygamber'den İslam'ın tebliğine taviz vermesini istemişlerdir. Allah, Peygamber Efendimiz'e ve müminleri; dinlerinden taviz verme talebinde bulunan yalancılara boyun eğmemeleri konusunda bu ayet-i kerimelerle uyarır. Yani din konusunda hiçbir şekilde taviz verme, hoşgörülü olma durumu bu ayet-i kerimeyle sabitlenmiştir.

10-14. ayetler mealen şöyledir: **“Uyma sen! Sürekli yemin edip durana, aşağılık kimseye, daima kusur arayıp iğneleyen, insanların şerefiyle oynayan, durmadan laf getirip götürene, iyiliğin sürekli önünü kesen, davranışlarında hiç ölçü tanımayan, alabildiğine günaha dadanmış olana, kaba ve katı kalpli olup üstelik soysuzlukla damgalanmış kimseye, malları ve oğulları var diye sakın onlara boyun eğme.”**

Bu ayette müşriklerin kötü sıfatları detaylı bir şekilde sıralanır. Müşriklerin sıfatları şöyledir: Zenim yani soysuz, Mehin (alçak), Hallaf (çokyemin eden), Hemmaz (kusur arayan), laf taşıyan, iyiliğe engel olan, saldırgan, günaha dadanmış, kaba ve katı kalpli kimseler sıfatlanmıştır. Yani bu saydığımız haller, müşriklerin halleridir. Yani bu davranışlar kimde bulunursa, şu anki günümüzde de, bir toplumsal ahlakın bozulmasına yol açan davranışlardır. Allah'ım kimde varsa bu hallerimizden, kötü ahlaklardan bizde yüklü olanlar varsa, Rabbim onları bertaraf etmeyi Rabbim bize nasip eylesin.

15-16. ayetlerde mealen şöyledir: **“Ona ayetlerimiz okunduğunda 'Bunlar öncekilerin masalları' der geçer. Merak etme, yakında burnunun üzerine cehennemlik damgasını vuracağız.”** Müşrikler Kur'an ayetlerini "eskilerin masalları" olarak nitelendirdiler. Allah ise kibirli ve inkarcıların burnunu damgalayacağını, yani onları zelil ve aşağılık kılacağını 15. ve 16. ayette Kalem Suresi'nde bize bildirir.

17-33. ayetlerde Bahçe Sahibi kıssası anlatılır. İşte burada Bahçe Sahibi kıssasında mal sahiplerinin işte pişman olmazlarsa, tövbe etmezlerse ve nankörlük edenlerin akıbetinin, Allah'ın nimetlerine şükretmemenin önemini gösterir. Yani bir insan Allah'ın nimetine şükretmezse, eğer günah işlediğinde tövbe etmezse, pişman olmazsa... Bahçe Sahipleri kıssasında Allah Azze ve Celle bize bunu gösterir. Yani Bahçe Sahipleri kıssasında şu da vardır: "Allah izin verirse" demeden iş yapmak, insanın acziyetini ve Allah'a olan bağımlılığını unuttuğunu gösterir. Yani her işe başlamadan önce "Allah izin verirse" diye başlamak lazımdır. Bunu yapmayanlara Kur'an-ı Kerim şöyle diyor: Acziyetini ve Allah'a olan bağlılığını unutturmaya götürür. Nimetin şükrünü eda etmeyenler hem dünyada hem ahirette cezalandırılırlar. Tövbe ve pişmanlık, Allah'ın rahmetine ulaşmanın yoludur.

34-41. ayetlerde Allah'a karşı gelmekten sakınanlara cennetler vaat edilir. Müminlere inkarcıların bir tutulamayacağı, müşriklerin kendilerinin üstün olduğunu sanmalarının yanlış olduğu vurgulanır. Allah'ın hükmü dışında kimsenin hüküm verme yetkisi yoktur. Müşriklerin iddialarını destekleyecek bir kitapları, yemini, kefilleri veya ortakları yoktur.

42 ve 43. Ayetler: Kıyamet günü inkarcılar secdeye çağrıldıklarında secde edemezler. Dünyada sağlıklı iken secdeye çağrıldıklarında reddetmişlerdir çünkü (namaz kılmamışlardır). Kıyamet günü hakikat ortaya çıkacak ve inkarcılar pişman olacaklardır.

44-47. ayetlerde Allah Azze ve Celle, Kur'an'ı yalanlayanları cezalandıracaktır. Onları fark ettirmeden helake sürükleyecektir (İstidraç yapanları). Allah'ın tuzağı sağlamdır. Peygamber Efendimiz tebliğ karşılığında ücret istememektedir, onların gayb bilgisi de yoktur.

48-50. ayetlerde Yunus Aleyhisselam'ın kıssası ve sabrı teşvik edilir. Hazreti Yunus Aleyhisselam işte kavmine kızıp gitti. Ondan sonra gemiye bindirildi, gemiden denize atıldı, balığın karnına girdi. Balığın karnında tövbe etti. Allah Azze ve Celle o tövbesiyle beraber onu balığın karnından çıkarttı. Ve bu imtihanı Yunus Aleyhisselam geçirirken kavmi de tövbe etti, Allah Azze ve Celle'ye yöneldi, kavmi iman etti. Peygamberlere, burada Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e (yani bütün peygamberlere de) sabır tavsiye edilir. Sabırla tebliğe, yani irşada devam etmesi istenilir bu ayet-i kerimelerde de.

51 ve 52. ayetlerde de... Nazar haktır. Müşrikler Kur'an'ı işittiklerinde Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e kinle bakıyorlardı. Ona "deli" diyorlardı. Kur'an bütün insanlar için bir öğüttür. 51. ayette göz değmesi, yani nazar; gerçek olduğunu, hak olduğunu bu ayet-i kerimeyle sabitlenmiştir. Hadislerde de göz değmesi bir gerçektir buyurulmuştur.

Kalem Suresi'ni okuduk, Kalem Suresi'nin tefsirini de yapmaya çalıştık. Şimdi Darü'l-Erkam... Bunun evinde... Kalem Suresi'nin bağlantısını anlatacağız inşallah. İlk önce Darü'l...

Seyyidimizden:

Orada **“Balığın Arkadaşı”** diyor değil mi? Yunus Aleyhissalatu Vesselam'a. Allah-u Teala Yunus Aleyhissalatu Vesselam, balığın karnını mescit etmeye başlayınca balığa bir kıymet kazandırdı. Allah o kadar vefalı, o kadar nazikti ki ona "Balığın Arkadaşı" dedi. Balığı orada şey tuttu. Balık, Yunus Aleyhissalatu Vesselam'ın tövbesinin şahidi olmuş. O yüzden Allah-u Teala **“Balığın Arkadaşı”** diyor. Yoksa helak olacaktın.

Hadi bakalım şimdi bize Erkam bin Erkam'ın evini anlat. En muhabbetli ev. Din-i İslam'ın doğuş karargahı. Ve Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in en huzur gördüğü yer ama hep gözaltında olan yer. Ve Kur'an-ı Kerim'in en fazla ayetini ilk karşılaştıkları yer Kalem Suresi. Allah Resülü okurken sahabenin heyecanı ve müşriklerin düştüğü o akıbet...

Hafız:

Darü'l-Erkam ve Önemi

Darü'l-Erkam İslam'ın ilkyıllarında Mekke'de Hazreti Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in tebliğ ve eğitim faaliyetlerini yürüttüğü en önemli merkezlerden biridir. Mekke'nin Safa Tepesi'nin doğusunda, Beni Şeybe'nin evine bitişik bir konumda yer alır. Hem güvenli hem de stratejik bir mekan olarak seçilmiştir. Kabe'ye yakınlığı, giriş çıkışların kolayca kontrol edilebilmesi ve ev sahibinin genç yaşta Mahzunoğullarından olması, müşriklerin dikkatini çekmemesi sağlanmıştır.

Darü'l-Erkam sadece bir ev değil, aynı zamanda İslam'ın ilke eğitim kurumu yani ilk medrese ve ilk karargahı olarak kabul edilmektedir. Bu ev, Hazreti Erkam bin Ebi'l Erkam el-Mahzumi'ye ait; Müslümanların güvenli bir şekilde toplanıp ibadet edebileceği, Kur'an ayetlerini öğrenebileceği ve İslam'ın esasları üzerine eğitim alabileceği bir merkez olmuştur.

Darü'l-Erkam'ın kuruluşu şöyledir: Hazreti Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem, nübüvvetin ilk yıllarına, özellikle de tebliğin gizli yürütüldüğü döneme rastlar. O zamanda olmuştur Darü'l-Erkam kuruluşu. Çoğu kaynakta da Hazreti Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in Darü'l-Erkam'a nübüvvetin ilkyılında, yani peygamberliğin ilkyılında, hatta ilk

aylarında geçtiği belirtilmiştir. Bu dönemde Müslümanların sayısı az, müşriklerin sayısı yoğun, çok. Baskısı da çok, kalabalıklar. Hazreti Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem bu evi hem tebliğ hem de bir medrese merkezi olarak kullanmaya başlamış; burada yeni Müslüman olanlara Kur'an ayetlerini öğretmiş, onları eğitmiş ve İslam'ın temel esaslarını anlatmıştır.

Kalem Suresi'nin indiği dönem; yani Mekke'deki gizli davet yıllarına denk gelir. Surenin, Hazreti Peygamber'in şahsiyetine yönelik ithamların arttığı ve Darü'l-Erkam'da eğitim faaliyetlerinin yoğunlaştığı bir dönemde nazil olduğu bilinmektedir.

Darü'l-Erkam'da yürütülen eğitim ve tebliğ faaliyetleri gizlilik esasına dayanır. Çünkü o zaman aleni bir şekilde tebliğ yapamıyorlardı. Çünkü boykot vardı, müşriklerin baskısı vardı. O yüzden de kimse görmeden gizli gizli hem eğitim alıyorlardı hem de irşad faaliyetlerine başlamışlardı, tebliğ ediyorlardı.

Darü'l-Erkam'da eğitim gören sahabe efendilerimiz farklı yaş, farklı kabilelerden, farklı cinsiyetten sahabe efendilerimiz vardı. Bu çeşitlilik İslam'ın mesajını, ilk muhataplarının toplumun her kesiminde olduğunu gösterir. İlk talebeler arasında; Hazreti Ali Efendimiz 13 yaşında, Hazreti Zeyd bin Harise 30 yaşında, Hazreti Ebubekir Efendimiz 40 yaşında, Hazreti Osman Efendimiz 33 yaşında, Hazreti Zübeyr 16 yaşında, Hazreti Talha 20 yaşında, Hazreti Abdurrahman bin Avf 29 yaşında, Hazreti Mus'ab bin Umeyr 25 yaşında, Hazreti Bilal Efendimiz de 29 yaşında gibi sahabe efendilerimiz bu Darü'l-Erkam'da eğitim almışlar, burada bulunmuşlardır. Ayrıca bu Darü'l-Erkam'da Hazreti Ömer Efendimiz'in de ilk Müslüman oluşu Darü'l-Erkam'da gerçekleşmiştir. Bu sahabe efendilerimiz daha sonra İslam'ın yayılmasında en önde yer almışlardır. Medine'ye hicret eden ilkler arasında yer almış ve İslam toplumunun temel taşlarını bu sahabe efendilerimiz oluşturmuştur.

Darü'l-Erkam'da hem gençler, hem kadınlar, hem de köleler, hürler, zenginler, fakirler... Hep beraber bir arada eğitim almışlardır. Okuma yazma bilenlerin sayısı az olmakla birlikte, Hazreti Erkam gibi bazı sahabeler vahiy katipliği yapmıştır. Yani ümmiler ama okuma yazmayı öğreniyorlar ve Hazreti Erkam gibi sahabe efendilerimiz de burada katipliğe başlamıştır, vahiy katipliğine.

Darü'l-Erkam'da eğitim modeli üç temel basamak üzerine kurulmuştur:

- **Sağlam bir akide, itikat üzerine kurulmuştur.** Hazreti Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem ilk talebelerine tevhid inancını, Allah'ın birliğini, rububiyet ve uluhiyet kavramlarını, şirkten arınmayı ve iman esaslarını bu Darü'l-Erkam'da öğretmiştir. Sahabelerin zihin dünyasında net bir tevhid anlayışı oluşturmayı hedeflemiştir Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem.
- **Akli eğitim.** Talebelerin, sahabe efendilerimize öğrettiği akıl ve zihin dünyası vahyin rehberliğinde yeniden inşa edilmiştir. Cahiliye döneminin yanlış kavramları ve düşünce kalıpları Kur'an'ın mesajlarıyla düzeltilmiş, kavramlara doğru anlamlar yükletilmiştir. Bu süreçte başarı, kazanç, kayıp, sabır gibi kavramlar da Darü'l-Erkam'da sahabe efendilerimize anlatılmıştır.
- **Ruhi eğitim.** Nefis terbiyesi, iradenin güçlendirilmesi ve ahlaki gelişim Darü'l-Erkam'da eğitimin vazgeçilmez unsurlarından olmuştur. Hazreti Peygamber Efendimiz Sallallahu Aleyhi ve Sellem...

Seyyidimizden:

Erkam bin Erkam'ın evi, Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in bizim ve Allah-u Teala'nın ona ihsan ettiği ahlakın apaçık bir şekilde öğretildiği bir evdi. Ve sahabeler Erkam bin Erkam'ın evinde Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'in yanında toplandığı zaman bir halka şeklinde oturur ve Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem Allah Azze ve Celle'nin ona ihsan ettiği ayetleri okurdu. O ayetleri çokça tekrar ederlerdi.

Birbirlerine saygıyı, edebi, ahlakı... Mekke'de o zamanlar insanlara tebliğ etmek için yapacakları stratejiyi, yolu gösterirlerdi. Hazreti Ali (Kerremallahu Vecheh) gözcüydü. Ayakkabıları ya tersine çevirirdi ya da saklardı. Erkam bin Erkam'ın evinden çıkarken de belli usullerle çıkarlardı, hepsi toptan çıkmazlardı.

Erkam bin Erkam'ın evi, fakirlerin olduğu bir mahalledeydi. Ama işin güzel tarafı şuydu: Arka taraftan gittiğin zaman Mekke'ye hiç girmeden dağın öbür tarafına geçerdin. Mekke'ye intikal ettiğin zaman da ara evlerin arasından geçtin mi çok fazla dikkat çekmezdin. Yani stratejik olarak Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem orayı çok güzel seçmişti. Ve Erkam bin Erkam el-Emin ve güvenilir bir insandı, ezelinden beri öyleydi. Ve Allah Resulü'nü çok çok severdi. Canını dahi Allah Resulü'ne kurban edecek kadar o zamanlar öyleydi Erkam bin Erkam.

Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e Kalem Suresi geldiği zaman, o zaman zarfında müşrikler Resulullah'a türlü türlü şeyler söylüyorlardı. Türlü türlü oyunlar yapıyorlardı. Sahabeler ne yapacakları hakkında bir fikir sahibi değillerdi. Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e istişare yapıyorlardı ama Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem işte o vahyin ilk o şeyleri var ya, o ilk halleri... Allah-u Teala'nın onlarla ilgilenmesi... Bu olaylar olduktan sonra hemen Allah-u Teala'nın vahyi net göndermesi... Onlar vahiy ile ilk tanışan insanlardı. Yani Allah Resulü Sallallahu Aleyhi ve Sellem ve vahiy... Onlar o vahyi özümüyorlardı.

Ve Kalem Suresi müşrikleri, müşriklerin emellerini, onların o kibirlerini "tak" yüzüne vuruyordu onlara. Onlar bunu duydukça, Allah-u Teala orada her güzel şey duyuldukça ya da her yeni fikir duyulduğu zaman ilk "Allahu Ekber" diyen o 30 kişilik gruptu. Ama o gün 7 kişiydiler. Yani Hazreti Ali dışarıdaydı mesela bu şey anlatıldığı zaman.

Yani Erkam bin Erkam'ın evi, Kalem Suresi; sahabelerde birbirlerini tamamlama ve Allah-u Teala'nın ayetlerinin büyüklüğünü anlatmak için ilk kullandıkları "Allahu Ekber" deyiminin ilk kullanıldığı yerdir. Kalem Suresi ve Erkam bin Erkam'ın evinin en büyük hikmeti; Allah-u Teala'nın sahabeleri Kur'an-ı Kerim'le net desteklemesi, bu bu desteğin karşılığında sahabelerin "Allahu Ekber" demesi, Erkam bin Erkam'ın evi ve Kalem Suresi'nin hikmetinin, Allah-u Teala'nın büyüklüğüyle ortaya çıkmasıdır.

Hani Kalem Suresi ve Erkam bin Erkam'ın evindeki asıl anlatılmak istenen şey, vurgulanmak istenen şey; ayetin gelişyle beraber sahabelerin o düştüğü hüzünden Allah-u Teala'nın büyüklüğüne sığınmaları, Muhammed Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e daha sıkı sahip çıkmaları, onların müşriklerle mücadelelerine karşı sahabelerin nasıl bir tutum sergileyecekleri... Ve sahabelere **“Siz de göreceksiniz, onlar da görecekler”, “Bu içinizdeki Peygamber en yüce ahlak üzerinedir”**, "Allah-u Teala'nın cömertliği muhakkaktır"... Bunların hepsinden nasipleniyorlar.

O kadar nasipleniyorlar ki, dikkat edin, o anki sahabelerin tamamı çok zengin olmuşlardır. Ne etkisi diyemiyoruz işte. Hazreti Ali dışarıdaydı mesela. Ama diğer sahabeler içerideydiler. Ve bu Kalem Suresi ilk ayeti okunan sahabelerin tamamı Resulullah Sallallahu Aleyhi ve Sellem'e ihsan edilenlerin büyük bir kısmına sahip olmuşlardır. O yüzden Erkam bin Erkam'ın evi, Kur'an-ı Kerim'in insanlara ne nasip edeceğini, onlarda nasıl bir değişim yapacağını en net örneği Kalem

Suresi ve Erkam bin Erkam'ın evidir. Bu bapta değerlendirmek için söylemiştim Erkam bin Erkam'ın eviyle Kalem Suresi'nin hikmeti nedir, tam anlaşılması lazım... O yüzden size anlatılmasını murat ettim.

Kur'an-ı Kerim'le bu şekilde karşılaşın. Bu şekilde onu hayatınıza alın. Bu şekilde Kur'an-ı Kerim sizle ilgili bir şey ortaya çıktığı zaman ya da size ait olan bir ikram ile karşılaştığınız zaman "Allahu Ekber" dediğiniz zaman o sizin mülkünüz olur. Ve hayatınızda hep onunla beraber yol alır ve onu hayatınızda görürsünüz. Dşmanlarınız da görecek, dostlarınız da görecek.